

Sis filòsofes de qui no s'ha parlat prou

JOAN BURDEUS

Si demanem al ChatGPT que ens digui deu filòsofs de tots els temps, deu de contemporanis, deu de catalans i deu que no siguin occidentals, tindrem 40 noms amb una sola cosa en comú: cap serà de dona. Pel funcionament que ja coneixem d'aquests generadors de textos, podem concloure que la paraula *filòsof* apareix moltíssimes menys vegades al costat del nom d'una dona que del d'un home, cas encara més flagrant en l'anglès, d'on provenen la majoria dels textos de la base de dades, llengua en què el mot no té gènere. La solució és tan exigent com simple: corregir la proporció escrivint més sobre filòsofes, i encara més en català.

Això és exactament el que ha fet Núria Sara Miras Boronat a *Les filòsofes de la contemporaneïtat* (Edicions de la UB), un llibre pensat per sacsejar clixés. El primer impacte ve per les sis autores escollides: Jane Addams, Charlotte Perkins Gilman, Judith Shklar, Angela Davis, Audre Lorde i Vandana Shiva. La tria sorprèn perquè parlem de noms poc coneguts i reconeguts pel cànon, però també perquè es tracta de figures que qüestionen els límits del que és i no és filosofia. El fil conductor de les sis autores és la contribució al pensament polític del segle XX i XXI. Ara bé, a diferència de filòsofes com Simone de Beauvoir, Hannah Arendt o Judith Butler, de les quals podríem dir el mateix, les protagonistes del

llibre treballen on la teoria toca la ciència i l'activisme, molt més proclius a citar estudis empírics sobre les desigualtats que les reflexions de Heidegger sobre l'ésser.

Aquest tocar de peus a terra filosòfic trasllueix en el to del llibre, que Miras estableix amb un pròleg bel·ligerantment personal on narra el pas d'una jove filòsofa que creia que «el pensament no tenia gènere com els àngels», a una acadèmica plenament informada per la crítica feminista. Sabem que posar a prova la neutralitat de la filosofia amb l'experiència és una de les grans aportacions filosòfiques del feminisme, però es parla menys del fet que tot plegat té derivades estilístiques. Així, escriure amb judicis de valor, consideracions emocionals, un llenguatge més col·loquial, incloure la primera persona, posar èmfasi en la biografia, etcètera, són un seguit de recursos formals que s'han d'entendre com el resultat d'incorporar el contingut de la teoria. Per seguir amb el contraexemple d'abans, Heidegger era conegut per començar el seu seminari sobre Aristòtil mencionant les dates de naixement i mort de l'estagirita i després saltar directament als arguments de la metafísica, com si el pensament es pogués deslligar de les circumstàncies en què ha estat pensat. I això és justament el que filòsofes com les que Miras ens presenta han aconseguit rebatre amb èxit.